

Půl roku s notebookem

Netradiční recenze notebooku Dell Latitude D600

LUKÁŠ ERBEN

Klasické recenze se snaží být maximálně objektivní a spravedlivé. Tato však nemá nic podobného za cíl – je totiž souhrnem zcela subjektivních a osobních zkušeností uživatele notebooku po více než šesti měsících společného každodenního soužití: počínaje jeho výběrem a objednávkou, přes postřehy související s denním provozem až po zkušenosti se záručním servisem. Přesto věřím, že za ní stojí několik objektivních argumentů. Přesněji přes šedesát tisíc argumentů včetně DPH.

Dell Latitude D600

- 😊 tuhý rám a kryt displeje.
 - 😊 slušný poměr cena/výkon
 - 😊 záruka a servis
 - 😞 objednávání a dodací lhůta
 - 😞 panty víka displeje
 - 😞 vyšší ceny za orig. upgrade a doplňky
- Současná cena vč. DPH:** 60 300 Kč
Původní konfigurace:
 Dell Latitude D600 – Pentium M 1,3 GHz, 128 MB RAM, HDD 20 GB, CD-RW XGA 14", M. Radeon 9000 Pro 32 MB Interní Bluetooth Modul Dell, WiFi Dell TrueMobile 1300 b+g
Upgrade: 256 MB DDR 333 SoDIMM KingMAX (cca 2 000 Kč vč. DPH)

Myslím, že označení „mobilní uživatel“ je v mém případě namístě – notebook se mnou cestuje prakticky všude – a to pět až šestkrát týdně. Denně jej nosím na přednášky či do práce, a přinejmenším jednou denně vyčerpám alespoň z poloviny, ale často i celou kapacitu akumulátoru. Brašna s přenosným počítačem se pro mne v podstatě stala standardní součástí šatníku. Je pochopitelné, že pro takovéto nasazení se hodí sice plně vybavené, ale lehčí a odolnější notebooky. Má volba padla letos na jaře na (tehdy zbrusu nový) Dell Latitude D600 – notebook střední třídy postavený na platformě Intel Pentium M/Centrino, jehož test byl uveřejněn v PC WORLDu 6/2003. Roli v tomto případě hrál vcelku dobrý poměr ceny a výkonu, rám a kryt displeje z trimetal slitiny, výkonnější grafika ATI, bohatá výbava (vč. sériového portu a levného interního Bluetooth adaptéru), přijatelná hmotnost a rozměry, a v neposlední řadě i nabízený servis a záruka.

Objednání a dodávka

Největším problémem výpočetní techniky Dell je, že si ji prostě nemůžete osahat. Firma totiž prodává své výrobky přímo koncovým zákazníkům (formou objednávek přes internet či telefon) – u tak zásadní investice, jakou notebook bezesporu je, to pochopitelně může být celkem problém, zejména u jednotlivých zákazníků či menších firem – významnější roli tak hrají recenze či doporučení kolegů a známých. Pokud si Dell objednáte, jeho kompletace začíná teprve po potvrzení objednávky (v případě nových zákazníků často až po zaplacení pro forma faktury) – od potvrzení objednávky k dodání tak mohou uplynout i tři týdny, v mém případě se jednalo zhruba o 14 dní. Konfiguraci je nejlepší provést na internetu – než se do ní pustíte, podívejte se na aktuální promo nabídky (zvyhodněné konfigurace) nebo zkuste telefo-

dě, že k závadě (např. rozbitý displej) dojde vaší vinou, vám tato bude bezplatně odstraněna.

Notebook dorazil dle objednávky s předinstalovanými Windows XP Professional CZ, balení obsahuje i instalační CD Windows a CD s ovladači a diagnostickým softwarem Dell – nejedná se sice o kompletní sadu recovery CD v pravém smyslu slova, plné obnovení lze ale s příloženými CD provést. Kromě těchto CD, příruček a AC adaptéru se již v rozměrné krabici skrýval pouze telefonní kabel. Zprovoznění přeinstalovaného systému Windows bylo zcela bezproblémové.

Latitude D600 je po mechanické stránce zkonstruován o poznání lépe než jeho předchůdci. Daní za to je sice nekompatibilita se staršími „media-bay“ moduly (disky, optické mechaniky, baterie), robustnost notebooku se ale podstatně zvýšila. Vnitřek je vyztužen rámem ze slitiny lehkých kovů – spodní část je díky tomu poměrně tuhá (notebook můžete bez obav popadnout za ruce, aniž by se začal hrozně kroutit a skřípat). Stejná slitina byla použita i na kryt víka displeje – v případě displeje je ovšem poněkud zvláštní chování pantů, které v poměrně velkém rozpětí pruží (to je nepříjemné, máte-li jej ve zcela svislé poloze v autobuse či autě – v takovém případě je nutné naklonit jej ve větším úhlu, aby se nekýval). Po půlroce používání zůstala sice vůle pantů nezměněna – už na samém počátku však byla příliš velká (nejedná se přitom o kusovou závadu, ale o „vlastnost“). Příjemné je naopak velké a robustní tlačítko pro otevírání displeje.

Drtivá většina portů a rozhraní je na zadní straně notebooku (výjimku tvoří pouze zvuk, IrDA, PC Card a Smart-Card na levé straně). Velkým plusem je dle mého názoru přítomnost sériového portu, který využívám pro některé specifické účely jako je diagnostický software pro vozky koncernu VW, GPS či komunikaci se staršími mobilními telefony. Bohužel chybí PS/2 port, který některá externí zařízení (konkrétně GPS) používají k napájení (lze to řešit napájecí redukcí z USB). USB 2.0 porty jsou k dispozici pouze dva, což může být občas málo – navíc jsem se opakovaně setkal s podivným chováním, kdy mi externí myši fungovaly střídavě pouze v prvním či druhém portu. Klávesnice je velmi kvalitní a příjemná – má navíc poměrně přirozené rozložení kláves – i klávesy jako je Home či Print Screen jsou k dispozici přímo a nikoliv přes FN. Bohužel na speciálních klávesách (Mail, Internet apod.) Dell tradičně šetří – nenajdete žádné z nich, ani nelze jejich funkci vyvolat přes tlačítko Fn. Kromě vypínače je k dispozici jen regulace hlasitosti a tlačítko Mute (obě navíc nejsou přístupné při zavřeném displeji). Deaktivace Wi-Fi/Bluetooth se

provádí přes klávesy Fn+F2. Integrovan je jak touchpad, tak trackpoint – chybí sice kolíčka či kříž, pro scrollování lze ale využít pravý a spodní okraj touchpadu – ten vcelku chytře pozná, zda posouváte kurzor, či chcete rolovat okno.

Mechanika CD-RW Matsushita UJDA 360, umístěná na pravé straně, podporuje zápis až 24násobnou rychlostí – tak rychle byla ale ochotna zapisovat pouze na média Imation. Na média jiných značek zapisuje buď 16x (Verbatim), nebo 8x (Sony, Multidisc). Zvukový výstup D600 je velmi nekalitní. Použitý zvukový čip SigmaTel Audio (AC '97) má sice dobrou frekvenční odezvu, zoufalá je ale hladina šumu a rušení přenosy po sběrnici (disk, grafika apod.). Integrované reproduktory postrádají basy, jsou však poměrně hlasité a zřetelné, interní mikrofon je umístěn u spodní hrany displeje. Linkový vstup je použitelný prakticky pouze pro externí mikrofon. Standardně dodávaný pevný disk neoslní kapacitou (20 GB) ani rychlostí (4 200 rpm) – pokud pracujete s programy, které často čtou či zapisují, rozhodně byste měli upgradovat na výkonnější a větší. Disk je v pouzdře, jež není pečeti, přesto si však nejsem jist, zda jeho výměna za jiný není porušením záruky (nikdo se ale nemusí nic dozvědět, že...). Již zmiňovaný upgrade paměti instalací modulu SoDIMM DDR 266 (v mém případě rychlejší KingMax DDR 333, 256 MB CL 2,5) proběhl bez problémů.

Processor Pentium M 1,3 GHz spolu s celkovou RAM 384 MB stačí nejen na všechny běžné, ale i na většinu náročnějších aplikací. Na limity jsem narazil pouze při zpracování většího množství dig. fotografií, což přikládám kapacitě paměti RAM. Připojení externího sekundárního monitoru či projektoru funguje bezvadně, včetně zobrazení videa. Hraní her na grafickém čipu ATI Mobility Radeon 9000 Pro se 32 MB paměti je i v nativním rozlišení XGA vcelku bezproblémové – dokonce i tituly jako je GTA: Vice City či TES: Morrowind běhají dostatečně rychle a displej má dostatečně rychlou odezvu pro jejich plynulé zobrazování. Na hraní nejnovějších novinek typu Splinter Cell, Halo či Max Payne 2 je však přeci jen vhodnější stolní PC. Kvalita displeje (klasický XGA 14", v nabídce je i stejně velký SXGA+) je o něco lepší, než tomu bylo u starších modelů – u dodaného notebooku navíc nebyl žádný vadný pixel ani subpixel, a během prvního půl roku se ani žádný neobjevil. Přesto se ale nejedná o žádný zážrak – jas, kontrast a barevné podání jsou spíše průměrné. Totéž platí o baterii – její kapacita není příliš velká (48 WH) a vydrží tedy mezi notebooky s Pentiem M či Centrinem příliš neoslní – při střední zátěži jsou to zhruba 2,5 až 3 hodiny, při minimálním vytížení (textový editor) zhruba čtyři hodiny.

Pentium M podporuje pochopitelně změnu pracovní frekvence – ve Windows XP bohužel není možné kontrolovat nastavení SpeedStep tak přesně jako ve Windows 2000. To lze obejít rezidentní utilitou SpeedSwitchXP, která nabízí funkci původního intelovského apletu pro Windows 2000 (a pár drobností navíc). Můžete tak přesně nastavit, zda má procesor stále pracovat na plný

▲ na místě, kde dosedá víko displeje, je lehce odřená stříbrná barva.

▲ Na gumě, která slouží k uchycení kabelů omotaných okolo AC adaptéru, se po šesti měsících ulomil plastový aretační kolík.

výkon, dynamicky přepínat (s optimalizací pro výkon či životnost baterie), nebo zůstat na minimální frekvenci. S regulací frekvence souvisí i otázka chlazení. Latitude D600 disponuje jedním ventilátorem, který nasává vzduch ze spodní strany notebooku a vyfukuje jej ze zadní stěny. Na stole funguje systém báječně – problém ale může nastat, pokud se spodní strana notebooku položí na měkký podklad (deka, kalhoty apod.) – pracujete-li v režimu dynamického přepínání či na max. výkon, může se počítač značně zahřát.

Za šest měsíců používání jsem narazil jen na málo problémů, které by výrazně znepříjemňovaly uživatelský komfort. Kromě zmíněných podivností v chování USB portů mne iritovalo zejména chování interního Wi-Fi adaptéru Dell TrueMobile 1300 (811.b+g) – ten se po deaktivaci a následné reaktivaci pomocí Fn+F2 často odmítal přihlásit delší dobu do sítě (nejrychlejší bylo prostě počítač restartovat). Vzhledem k tomu, že standard g prozatím není příliš rozšířen, bych asi dnes raději volil adaptér Intel (Centrino). Mechanické opotřebení je prozatím minimální – lehce odřený kryt notebooku a mírné ošoupaní některých kláves. Na gumě, sloužící k uchycení kabelů okolo AC adaptéru, se ulomil plastový aretační kolík.

Prozatím se u Latitude D600 vyskytla jediná závada, která si vyžadovala zásah servisního technika – po cca pěti měsících přestal fungovat interní Bluetooth adaptér (přesněji řečeno, vypínal se a zapínal v intervalu několika desítek vteřin). Servisní zásah proběhl rychle a bez problémů – hned následující den po nahlášení závady (tedy do 24 hodin, u zákazníka). Závada byla v uvolněném miniaturním USB konektoru na základní desce, do kterého je Bluetooth modul zasunut (údajně se jedná o jednu z mála závad na řadě D600, jež se navíc týká jen prvních revizí desky) – technik na místě vyměnil základní desku včetně rámu z lehké slitiny (prakticky celý vnitřek notebooku) – oprava zabrala zhruba hodinu.

Po šesti měsících každodenního používání Latitude D600 mohu vyjádřit spokojenost. Za své peníze jsem získal notebook, který vyhovuje potřebám na kompletní vybavenost, výkon, přenosnost a odolnost. Vzhledem k (prozatím) bezproblémovému servisu a možnosti dokoupení complete care záruky, se dle mého názoru větší investice do značkového notebooku vyplatila.

3 0706/BAM □

Pro příjemnější práci

Myš pro notebook – Velmi jsem si oblíbil miniaturní přenosné USB myši. I když nemám problém pracovat s touchpadem či joystickem, i malá a nepřilíživá ergonomická myška je dle mého názoru výkonnější. V současné době lze sehnat různé modely – dokonce i bezdrátové či se zatahovacím kablíkem.

Dálkové ovládání přes mobil – Pokud vlastníte mobilní telefon Sony Ericsson (či Ericsson s rozhraním Bluetooth, měli byste rozhodně vyzkoušet freewareový programek PC Control – s jeho pomocí můžete z mobilu rádiem ovládat pohyb kurzoru myši a některé nejběžnější aplikace (prezentace Power Point či přehrávání a hlasitost v Media Playeru). Podobný programek existuje i pro některé mobilní telefony Nokia.

Ochranné pouzdro místo speciální brašny – Notebook nosím v obyčejné brašně přes rameno, ve speciálním látkovo-pěnovém pouzdru. Běžná brašna je jednodušší, ale zejména nepřitahuje nežádoucí pozornost – například pokud ji omylem ponecháte ležet na sedačce v autě.

GPRS všude, kam se podíváš – Služba Data Nonstop nedostala ocenění Best of Invex náhodou – pro mobilní uživatele je to doslova požehnání. Zapomeňte na Wi-Fi spoty – jejich dosah je stěží v desítkách metrů a mimo několika největších měst prakticky neexistují. GPRS 4+1 či 4+2 nabízí rychlost srovnatelnou s klasickým modemem (downstream). Nejlepší je použít mobilní telefon s technologií Bluetooth; pokud si chcete pořídit druhý mobil jen na data (tedy co nejlevněji), vycházejí nejlépe telefony Siemens s datovým kabelem (sériový či USB).